

Sygn. akt VIII U 1760/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 3 października 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. W. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od dnia 02 września 2013r.

/na oryginale właściwy podpis/

Artykuł II. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 03 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy R. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 14 lat i 28 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wskazując, iż przepracował 15 lat w warunkach szczególnych. Podniósł, iż domaga się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w G. S. „. C. od 21 czerwca 1970 r. do 30 czerwca 1972., gdzie jak wskazał, po ukończeniu nauki zawodu odbywał staż piekarniczy wykonując wszystkie obowiązki piekarza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. W., ur. (...), w dniu 24 września 2013 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W toku postępowania przed

organem rentowym udowodnił 25 lat, 5 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat i 28 dni pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia wnioskodawcy:

- od 1 września 1968 r. do 30 czerwca 1972 r. - z tytułu zatrudnienia w G. S. „, C. ,
- od 1 października 1976 r. do 31 lipca 1980 r. - z tytułu zatrudnienia w Piekarni (...),
- od 1 grudnia 1994 r. do 17 kwietnia 1996 r. - z tytułu zatrudnienia w Piekarni Cukierni (...),
- od 2 maja 1996 r. do 30 kwietnia 1998 r. - z tytułu zatrudnienia w Piekarni - (...).

Decyzją z dnia 03 października 2013 roku organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

(niesporne).

W okresie od 01 września 1968 roku do 31 sierpnia 1976 roku wnioskodawca był zatrudniony w G. S. „, C.w S. Oddział D.. W tym czasie, w okresie od 1 września 1968 r. do 23 maja 1970 r., odbył 2 letnią naukę zawodu w P. G. S. „, C. w D. w zawodzie piekarz. Po ukończeniu nauki, w okresie od 1 września 1970 r. do 1 września 1971 r. odbył staż piekarniczy wykonywał na stażu te same obowiązki, które wykonywał później na stanowisku piekarza. Praca w piekarni była pracą ciągłą, 3 zmianową. Na jednej zmianie pracowało ok. 5 - 6 osób. Piekarnia wypiekała pieczywo, ciasta. W niedzielę wybrani pracownicy, zgodnie z grafiką, przychodzili do pracy i przygotowywali cały proces technologiczny kwasów, palili w piecach. Od godziny 22 rozpoczynała się produkcja. Ostatnia zmiana kończyła prace w sobotę o godzinie 18. Ciasto wyrabiano maszynowo, obróbka odbywała się zaś ręcznie. Od 18 roku życia ubezpieczony pracował na wszystkich zmianach (dowód: umowa o wstępny staż pracy, umowa o naukę zawodu, zaświadczenie, akta osobowe k.21 akt sprawy, koperta, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 11 marca 2014 r. – zapis na płycie CD – k.35 koperta, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej – k.7 akt sprawy, świadectwo pracy – k.12 akt ZUS, zaświadczenie – k.13 akt ZUS, świadectwa pracy k.16,17 akt ZUS).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania wnioskodawcy R. W., które zasługiwały na wiarę, albowiem były one jasne, spójne, rzetelne i razem z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tworzyły zwartą i logiczną całość.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy R. W. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał

on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Bezsprzecznie zatem, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia on wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonego od 1 września 1970 r. do 1 września 1971 r.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych oraz wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje

nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań wnioskodawcy.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresie od 1 września 1970 r. do 1 września 1971 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadczenie pracy, wpisach w legitymacji ubezpieczeniowej oraz pozostałych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy). Niewątpliwie został on potwierdzony i uszczegółowiony zeznaniami wnioskodawcy, który wskazała, iż przez cały okres stażu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował bezpośrednio przy wypieku pieczywa.

W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy. Jak zaś trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 września 2006 r. w sprawie I UK 59/06 (opubl. w OSN Nr 17 – 18/2007, poz.259) faktycznie istotne znaczenie dla zakwalifikowania danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach ma jedynie bezpośrednie narażenie pracownika na działanie czynników szkodliwych, kwalifikujących daną pracę jako wykonywaną w szczególnych warunkach, a nie inne czynniki, jak np. forma zatrudnienia – rodzaj zawartej umowy o pracę.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że w przedmiotowym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno – spożywczym) pod pozycją 11 cytowanego rozporządzenia, tj. prace przy wypieku pieczywa.

Uwzględnienie powyższego spornego okresu wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

Wprawdzie organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach również okresów jego zatrudnienia przy wypieku pieczywa:

- od 1 października 1976 r. do 31 lipca 1980 r. - w Piekarni (...),
- od 1 grudnia 1994 r. do 17 kwietnia 1996 r. - w Piekarni Cukierni (...),
- od 2 maja 1996 r. do 30 kwietnia 1998 r. - w Piekarni - (...),

jednakże jak już wskazano powyżej, wobec uznania przez Sąd, iż sporny okres podlega uwzględnieniu do stażu pracy w szczególnych warunkach, co powoduje, iż staż ten przekroczył 15 lat, bezprzedmiotowym ostatecznie okazało się rozważanie, czy również ww. okres powinien podlegać zaliczeniu.

Na marginesie jedynie wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego, przez cały jego okres zatrudnienia wskazuje, iż była to także praca w warunkach szczególnych, wymieniona pod poz. 11 działu X wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także, po uwzględnieniu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych spornych okresów zatrudnienia, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w

szczególnych warunkach od 2 września 2013 r. mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

SSA w SO H. Witkowska-Zalewska